

Dosarul nr. 2ra-1632/22
2-20034265-01-2ra-16112022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) jud. V. Sanduța
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) jud. L. Pruteanu, I. Țurcanu, I. Cotruță

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vladislav Bernic,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul
Apărării al Republicii Moldova împotriva lui Vladislav Bernic cu privire la
recuperarea cheltuielilor pentru instruire
și acțiunea reconvențională depusă de Vladislav Bernic împotriva Ministerului
Apărării al Republicii Moldova cu privire la obligarea prezentării documentelor,
împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 10 martie 2020, Ministerul Apărării a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Vladislav Bernic, solicitând încasarea sumei de 315 801,32 lei cu titlu
de cheltuieli pentru instruire și compensarea cheltuielilor de judecată suportate.

În motivarea acțiunii a indicat că în anul 2012, pârâtul a fost admis la studii în
cadrul Institutului Militar a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun” (actuala Academie
militară a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”).

În anul 2016, pârâtul a absolvit Academia Militară, obținând specialitatea
„Transmisiuni și administrație publică”, fapt confirmat prin diploma de licență
nr.516133966435 din 22 iunie 2016.

O dată cu admiterea, Vladislav Bernic a încheiat la 26 iulie 2012 cu comandantul
Academiei Militare, contractul de îndeplinire a serviciului militar pentru perioada de
9 ani (4 ani de studii și 5 ani de serviciu), iar în baza acestui contract, pârâtul s-a
obligat să îndeplinească serviciul militar pe parcursul perioadei indicate.

Prin Ordinul Ministrului Apărării din 10 martie 2017, pârâtul a fost trecut în
rezervă conform pct. 140 lit. m) (la inițiativă personală a militarului) al
Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele
Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.941/2006.

Ulterior, prin ordinul comandantului Brigăzii 2 infanterie motorizată nr. 58 din
20 martie 2017, Vladislav Bernic a fost exclus din lista nominală a unității și de la

toate felurile de asigurare și îndreptat pentru a fi luat la evidența militară în Centrul Militar Teritorial Edineț.

S-a menționat că, cheltuielile suportate pentru instruirea pârâtului în cadrul Academiei militare constituie: pentru perioada 24 iulie 2012 – 31 decembrie 2012 – 30346 lei; anul 2013 – 66 753 lei; anul 2014 – 93 517 lei; anul 2015 – 123 388 lei; perioada 1 ianuarie 2016 – 24 iunie 2016 – suma de 56 631 lei, în total: 370 634,5 lei.

Totodată, din motiv că pârâtul a îndeplinit serviciul militar în Armata Națională în perioada 23 iunie 2016 – 20 martie 2017, suma pe care urmează să o achite acesta proporțional termenului serviciului militar constituie: $370\ 634,5 \text{ lei} : 1\ 825 \text{ zile} (=5 \text{ ani de serviciu}) \times 1\ 555 \text{ zile} (= \text{perioadă restantă de serviciu militar}) = 315\ 801,32 \text{ lei}$.

Ministerul Apărării a indicat că pentru instruire, pârâtul Bernic Vladislav nu a suportat cheltuieli proprii, deoarece pregătirea cadrelor militare se efectuează din contul mijloacelor alocate din bugetul de stat în baza comenzii de stat, în dependență de necesitățile Forțelor Armate.

Pe parcursul instruirii, pârâtul a fost asigurat gratuit cu alimentație, echipament, bursă, cazare, asigurare medicală, etc. Astfel, prin refuzul de a îndeplini serviciul militar în conformitate cu obligațiile asumate în contract, Vladislav Bernic a lipsit Ministerul Apărării de un specialist în domeniu, creând obstacole la executarea misiunilor de bază și de luptă specifice Armatei Naționale, menite pentru asigurarea securității statului, impunând totodată de a prevedea și de a instrui cadre noi în domeniul dat, din surse financiare suplimentare.

Astfel, pregătirea cadrelor militare în cadrul instituțiilor de învățământ militar nu se realizează în scopuri personale ale militarului, dar în interesele securității naționale și ale statului. Statul și militarul având obligații reciproce, statul - de a asigura instruirea militarului la specialitatea aleasă, iar militarul, la rândul său, să îndeplinească serviciul militar în decurs de 5 ani după absolvirea instituției militare de învățământ.

În cadrul examinării cauzei, pârâtul Vladislav Bernic a înaintat cerere reconvențională împotriva Ministerului Apărării, solicitând obligarea ministerului să perfecteze și să prezinte certificatul de calcul al cheltuielilor de instruire, suportate pentru instruirea sa, elaborate conform ordinului Ministerului Apărării nr. 566 din 21 august 2019 despre aprobarea instrucțiunii de calculare și componența cheltuielilor anuale pentru instruire în academia Militară a Forțelor Armate.

În motivarea acțiunii reconvenționale, Vladislav Bernic a indicat că la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării a anexat Certificat-calcul al cheltuielilor de instruire în sumă de 370 634 lei.

Conform calculelor efectuate, reflectate în tabel, pentru instruirea unui student în perioada 24 iulie 2012 – 24 iunie 2016, Ministerul Apărării ar fi cheltuit 370 634 lei. Suma menționată se compune din: cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului implicat în procesul de instruire – 202 768,17 lei, cheltuieli pentru cazare – 71 061,36 lei, cheltuieli pentru echipament – 69 732,23 lei, cheltuieli pentru alimentație – 26406,79 lei, cheltuieli pentru asigurare medicală – 665,52 lei.

Pentru a verifica corectitudinea sumelor indicate în certificatul calcul prezentat de Ministerul Apărării potrivit căruia pentru asigurarea lui Vladislav Bernic cu echipament s-ar fi cheltuit 69 732,23 lei, la 12 august 2020 a solicitat de la Ministerul Apărării informația referitor la asigurarea studentului Vladislav Bernic în perioada

studiilor la Academiei Militare a Forțelor Armate 24 iulie 2012 – 24 iunie 2016 cu echipament și costul acestuia.

Prin scrisoarea nr.645 din 25 august 2010, Academia Militară a Forțelor Armate i-a furnizat informația referitor la asigurarea lui cu echipament militar în perioada studiilor și a comunicat că total cheltuieli pentru perioada de studii 24 iulie 2012 – 24 iunie 2016 constituie suma de 5 770,46 lei.

Astfel, a reținut că în certificatul-calcul al cheltuielilor de instruire în sumă de 370 634,0 lei, nu sunt cheltuielile de instruire prevăzute de Legea nr.250 din 9 iulie 2004 privind interpretarea unei sintagme din art. 27 alin.(6) din Legea nr.1245- XV din 18 iulie 2002, cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, ci au fost incluse și alte cheltuieli decât cele prevăzute de lege cum ar fi: Materiale didactice, Utilaj și inventar speciale, Servicii telecomunicații și poșta, Arendarea mijloacelor de transport, Inventar moale și echipament, Reparații curente ale utilajului și inventarului, Simbolurile de stat, Cheltuieli de protocol, Indemnizație de eliberare militare etc. Aceste cheltuieli nu sunt prevăzute de lege ca fiind necesare a fi restituite de către militari, or potrivit legii urmează a fi restituit doar mijloacele bănești achitate personalului (militar și civil) implicat în procesul de instruire, cheltuielile pentru cazare, echipament, alimentație și asigurare medicală.

Suplimentar, a indicat că prin scrisoarea nr. 11/1191 din 31 octombrie 2019, Ministerul Apărării a comunicat Parlamentului RM că potrivit ordinului Ministrului Apărării nr. 566 din 21 august 2019 a fost revizuită modalitatea de calcul al cheltuielilor de instruire și că în acestea nu se includ cheltuieli pentru efectuarea cercetărilor științifice, cheltuieli capitale în construcții, precum și procurarea utilajului și inventarului, cheltuieli pentru reparații capitale a mijloacelor fixe etc.

Astfel, la cererea lui Vadim Canțir, Academia Militară a revizuit certificatul calcul în sumă de 370 634 lei, iar suma cheltuielilor de instruire pentru perioada 24 iulie 12 – 24 iunie 2016, fiind calculată conform ordinului Ministrului apărării nr. 566 din 21 august 2019 prin certificatul calcul nr.107 din 13 februarie 2020, a fost estimate la 193 207,49 lei.

Pentru a obține această probă (certificatul calcul al cheltuielilor de instruire elaborat conform ordinului Ministrului apărării nr. 566 din 21 august 2019), Vladislav Bernic a menționat că a expediat o cerere Ministerului Apărării prin care a solicitat să îi elibereze un certificat calcul al cheltuielilor de instruire actualizat conform prevederilor Instrucțiunii de calculare și componența cheltuielilor anuale pentru instruire în Academia Militară a Forțelor Armate, aprobate prin ordinul Ministrului apărării nr. 566 din 21 august 2019.

Prin scrisoarea 425 din 25 mai 2020 a fost informat că ordinul Ministrului apărării nr.566 din 21 august 2019 în baza căruia a solicitat certificatul calcul al cheltuielilor de instruire, a fost aprobat ulterior datei formulării pretențiilor către acesta și respectiv nu era în vigoare în perioada în care a făcut studiile în cadrul Academiei Militare a Forțelor Armate.

Totodată au indicat că subiectul abordat face parte din cercetarea judecătorească și susțin oportunitatea de a obține o soluție definitivă pe caz cu care se vor conforma.

Pârâțul Vladislav Bernic consideră refuzul de a revizui cheltuielile de instruire și a elibera un nou certificat de calcul al cheltuielilor de instruire, conform metodologiei aprobate prin Ordinul Ministrului Apărării nr.566 din 21 august 2019, drept unul discriminatoriu, ilegal și neîntemeiat, or acțiunea împotriva sa a fost înaintată la 10

martie 2020, dată la care ordinul respectiv deja era în vigoare, mai mult ca atât, un asemenea certificat calcul deja a fost perfectat și eliberat unui coleg cu care a studiat împreună la Academiei Militare a Forțelor Armate (Vadim Canțîr).

Obținerea Certificatului calcul al cheltuielilor de instruire, elaborat conform prevederilor ordinului Ministrului Apărării nr. 566 din 21 august 2019, despre aprobarea Instrucțiunii de calculare și componența cheltuielilor anuale pentru instruire în Academia Militară a Forțelor Armate, va duce la admiterea parțială a acțiunii înaintate de Ministerul Apărării împotriva sa prin diminuarea valorii acțiunii.

Prin hotărârea din 6 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării împotriva lui Vladislav Bernic cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

S-a încasat de la Vladislav Bernic în beneficiul Ministerului Apărării, suma de 22 364,63 lei cu titlu de recuperarea cheltuielilor de instruire.

S-a încasat din contul Ministerului Apărării în beneficiul lui Vladislav Bernic, suma de 13 578,00 lei cheltuieli de expertiză judiciară.

În rest, pretențiile reclamantului s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a respins ca fiind neîntemeiată cererea reconvențională depusă de Vladislav Bernic împotriva Ministerul Apărării cu privire la obligarea Ministerului să prezinte certificatul calcul al cheltuielilor de instruire conform Ordinului Ministrului Apărării nr.566 din 21.08.2019.

Prin hotărârea din 21 octombrie 2021 a suplimentară a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea depusă de Vladislav Bernic privind emiterea hotărârii suplimentare de încasare a taxei de stat în cauza civilă intentată la cererea Ministerului Apărării către Vladislav Bernic cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

S-a încasat din contul lui Vladislav Bernic, în beneficiul Statului, taxa de stat în sumă de 670,94 lei.

La 10 septembrie 2021, Ministerul Apărării a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea ei în partea pretențiilor respinse din acțiunea inițială și emiterea unei hotărâri noi de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ministerul Apărării.

S-a casat hotărârea din 6 septembrie 2021 și hotărârea suplimentară din 21 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării către Bernic Vladislav cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire, și, în această parte, s-a adoptat o hotărâre nouă, prin care:

S-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării împotriva lui Vladislav Bernic cu privire la recuperarea cheltuielilor pentru instruire.

S-a încasat de la Vladislav Bernic în beneficiul Ministerului Apărării cheltuielile de instruire în mărime de 315 801,32 lei.

S-a încasat de la Vladislav Bernic în beneficiul Statului, taxa de stat în mărime de 9474,03 lei.

În rest, hotărârea din 06 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a menținut.

Pentru a emite această decizie, Colegiul instanței de apel a conchis că instanța de fond în mod eronat și-a întemeiat soluția de admitere parțială a acțiunii pe raportul de expertiză din 30 noiembrie 2020, or, după cum s-a indicat supra, acesta nu poate fi

admis, în condițiile în care calculele efectuate au fost realizate în temeiul unor dispoziții care nu erau în vigoare la data constituirii raportului juridic litigios, în speță, contractul de îndeplinire a serviciului militar din 26 iulie 2012.

Subsecvent, Colegiul a reținut ca fiind temeinicie pretențiile reclamantului privind încasarea sumei de 315 801,32 lei suportate de către Ministerul Apărării cu titlu de cheltuieli de instruire pentru serviciul militar a pârâtului Vladislav Bernic, prin urmare instanța de apel urmează să caseze hotărârea primei instanțe, în partea admiterii parțiale a acțiunii inițiale, și să pronunțe o hotărâre nouă, de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Ministerul Apărării, cu încasarea din contul lui Vladislav Bernic, în beneficiul Ministerului Apărării a sumei de 315 801,32 lei.

La 21 octombrie 2022, Vladislav Bernic a declarat recurs împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că decizia este ilegală și neîntemeiată, motiv pentru care urmează a fi casată integral, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul consideră că decizia a fost emisă cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, nefiind elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei. Instanța de apel a dat o apreciere eronată materialului probator, precum și a aplicat eronat legea, iar ca consecință a emis o decizie neîntemeiată.

A susținut că instanța eronat a interpretat prevederile art. 35 alin. (11) din Legea nr.162 din 22 iulie 2005 cu privire la statutul militarului, calculând eronat perioada îndeplinirii serviciului militar de către Vladislav Bernic și, la fel, calculând eronat cheltuielile pentru instruire ce urm evază a fi recuperate.

Instanța nu a aplicat prevederile art. 18 al Legii nr. 1245/2002 privind pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei și prevederile punctului 9 al Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a serviciului militar în Forțele Armate, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 941 din 17 august 2006 pentru a calcula corect perioada îndeplinirii serviciului militar de către Vladislav Bernic.

A interpretat eronat prevederile Legii nr.250 din 9 iulie 2004 privind interpretarea unei sintagme din art. 27 alin.(6) din Legea nr.1245- XV din 18 iulie 2002, cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, admițând drept cheltuieli de instruire și alte cheltuieli neprevăzute de lege pe simplu motiv că ar fi fost prevăzute de metodologia de calcul elaborată de Ministerul apărării care ar fi fost valabilă în perioada 2012-2016.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost comunicată recurentului Vladislav Bernic, prin intermediul poștei electronice, la 25 august 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 21 octombrie 2022 (f.d.132), în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității

recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Copia cererii de recurs a fost expediată pentru cunoștință Ministerului Apărării, însă până la data examinării admisibilității recursului declarat, referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicite admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Vladislav Bernic, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Vladislav Bernic.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh